

Guide til garnfarvning med Fiber Reactive Dye

Indhold

Forord.....	3
Farvning af plantefibre (bomuld, tencel, hør, mv.).....	3
Forberedelser:	3
Iblødsætning:	4
Blandingsforhold:	4
Farvning:	4
Ice-dye:.....	4
Helfarvning (solide/semi-solide farver):	4
Tie-dye (flydende farver):	5
Speckle-dye (små farvepletter):	6
Mit garn smitter af/bløder – løsningsforslag:	6
Sikkerhed	7
Brug for hjælp?	7

Forord

Denne guide er udarbejdet af Mette Friis Koust for virksomheden Sekin (www.sekin.dk) og kan anvendes til farvning af plante fibre med Dharma Fiber Reactive Dye og Jacquard MX Procion. Farveteknikkerne og fremgangsmåderne, som er beskrevet i denne guide, er skrevet ud fra min erfaring med garnfarvning og kan afvige/variere fra andre tilgængelige guides. Jeg anbefaler altid at du tester/laver en lille farveprøve, da garn er forskelligt og kan være mere eller mindre modtageligt for farve – det kan derfor være nødvendigt at justerer mængden af farve.

Farvemetoderne kan også anvendes til farvning af stof og andre tekstiler/materialer i plantefibre.

Du kan også farve uld med dine Fiber Reactive dyes, du skal blot bruge hvid eddike i stedet for soda til iblødsætningen og farveteknikkerne som er beskrevet i vejledningen til Acid Dye.

Farvning af plantefibre (bomuld, tencel, hør, mv.)

Farvning af plantefibre kræver en lidt hårdere behandling end uld og andre animalske fibre og derfor må denne guide kun anvendes på plantefibre.

For at farverne kan binde på dine plantefibre er det vigtigt at du følger opskriften for iblødsætning nøje og lader dit garn få den tid der skal bruges i soda/vand blandingen.

Forberedelser:

Tjek at du har alt hvad du skal bruge:

- Garn rullet op som garnfed
- Soda (helt almindelig Sterling Soda der kan købes i de fleste supermarkeder – i rengøringsafdelingen)
- Køkkensalt (grov eller fin – begge kan bruges).
- Vand
- En balje til iblødsætning af dit garn
- Farver
- Skeer og evt. et par gafler (må IKKE anvendes til madlavning efterfølgende)
- Plastik eller et fad som dit garn kan farves på og hvile i efterfølgende.
- Evt. rist og spand/balje som kan stilles under (ved Ice-dye) – Må IKKE anvendes til madlavning efterfølgende.

Hvis du har garn, der indeholder meget spindeolie eller som er uren i bomulden, kan det være en fordel at starte med at vaske det i vand med en lille klat babyshampoo eller opvaskemiddel, det fjerner rester fra spindeolie mv., og gør garnet mere modtageligt for farve.

Iblødsætning:

Lav en blanding med varmt vand, soda og køkkensalt på følgende måde:

Blandingsforhold:

Tag din balje og fyld 3 liter varmt vand i og tilsæt 1,25dl salt og 0,25dl soda.

Rør godt rundt i din blanding til sodaen og salten er opløst.

Læg dine garnfed i blød i blandingen og lad det trække 45-60 minutter.

NB.: Hvis du har rester af din soda/vand blanding kan du gemme det til næste gang, du skal farve garn ved at hælde det i en lukket dunk eller kasse med låg.

Farvning:

Der findes mange forskellige farveteknikker, nedenfor vil jeg gennemgå fire af dem.

Ice-dye:

Start med at følge trinnene for iblødsætning.

Imens dit garn ligger i blød, kan du finde en balje, en rist og dine farver frem.

Læg din rist ovenpå baljen.

Når dit garn er færdig med at ligge i blød, tager du det op og presser det meste af soda/vand blandingen ud af det.

Placer dit garn oven på risten.

Læg isterninger ovenpå dit garn.

Tag dine valgte farver og drys noget af dem ud over isterningerne.

Hvis du vil have flere farver på dit garn eller mere kraftige farver, kan du gentage processen med at lægge isterninger ovenpå dit garn og drysse farvepulver på isterningerne.

Når isterningerne smelter, vil de trække farverne med ned i dit garn og give en fed effekt.

Hvis dine farver er blevet for kraftige, kan du lægge isterninger oven på dit garn og lade dem smelte – det vil fortynde farverne.

Når alle isterningerne er tøet, lader du dit garn stå og hvile i et par timer.

Herefter kan du skylle det i **varmt** vand og hænge det til tørre.

Helfarvning (solide/semi-solide farver):

Tag en balje/gryde/pose og fyld vand i, så det vil kunne dække dit garn.

Tilsæt farve svarende til 2% af garnets vægt – se tabel herunder:

- 2g farvepulver til 100g garn

- 4g farvepulver til 200g garn
- 6g farvepulver til 300g garn

Hvis du vil have pastelfarver kan du bruge en mindre mængde. Nogle farver er så kraftige at du vil kunne bruge en mindre mængde og stadig opnå fuldt resultat.

Rør rundt i blandingen, indtil farven er jævnt fordelt og der ikke længere falder farvepulver til bunds, når du stopper med at røre rundt.

Hvis du oplever at en farve er svær at få fordelt, kan du starte med at blande den op med en smule varmt vand.

Kom dit garn i din beholder med farvevand og sørg for at det ligger jævnt fordelt og alt er under vand. – rør gerne lidt rundt i det.

Lad det hvile i 24-72 timer – jo længere tid det hviler i farveblanding, jo kraftigere vil din farve blive.

Når du synes at dit garn har trukket længe nok og det har taget den mængde farve til dig, som du synes, det skal, kan du vaske det – plantefibre skal vasket godt i **varmt** vand.

Hæng herefter dit garn til tørre.

Når dit garn er tørt, er det klar til din næste spændende garnprojekt.

Hvis du vil fremskynde farveprocessen, kan du varme dit garn op i farveblandingen eller lade det stå et varmt sted – f.eks. på dit badeværelsesgulv, hvis du har gulvvarme. – OBS. Sørg for at det er pakket godt ind, så farven ikke løber ud på dit gulv.

Tie-dye (flydende farver):

Ved Tie dye skal du starte med at følge guiden for iblødsætning.

Imens dit garn ligger i blød, kan du gøre dine farver klar ved at blande små portioner af vand og farve i små flasker/glas o.l.. Du kan varieres dine farver fra kraftige til pastel ved at bruge mere eller mindre farve – generelt skal der meget små farvemængder til (ofte ½-1 tsk.)

Læg et stort stykke afdækningsplast ud eller tag dit fad/gryde og læg dit garn heri efter du har presset det meste af soda/vand blandingen ud af det.

Tag dine farver og fordel det på garnet i striber/prikker/plamager eller hvad du har lyst til.

Pak dit garn ind i en pose og lad det hvile i 24-72 timer.

Når dit garn har hvilet kan du pakke det ud og vaske det i **varmt** vand.

Efter dit garn er vasket godt i varmt vand, er det klar til at hænge til tørre.

Det er ikke sikkert at du skal bruge alt din farveblanding, hvis du har overskydende kan du gemme det i en tillukket flaske o.l. i op til en uge. Efter en uge kan det miste noget af sin farvestyrke.

Speckle-dye (små farvepletter):

Ved speckle-dye kan der anvendes flere metoder. Nogen foretrækker at bruge samme metode som ved tie-dye, men hvor farvevandet blot "plettes" på garnet i stedet for den mere flydende farvefordeling som ellers anvendes ved tie-dye. Fordelen ved at anvende metoden fra tie-dye, er at farverne er blandet op i vand og derfor er mere jævne og det vil være muligt at lave speckles i både kraftige, samt pastelfarver.

Ved nedenstående teknik, blandes farvepulveret ikke op i vand inden tilførelse på garnet – fordelingen ved dette er at dine farve-speckles vil blive mere definerede og tydelige. Du skal dog være opmærksom på at farvepulveret er blandet af flere forskellige farver og mange indeholder f.eks. blå og røde farvekorn – ved at blande farverne med vand inden de tilføres på garnet, vil farverne fremstå ensartede, hvor nedenstående metode i stedet vil lade farverne få sit naturlige spil).

Læg dit garn i blød som beskrevet i afsnittet "iblødsætning".

Efter dit garn har lagt i blød, skal du presse det meste af soda/vand blandingen ud af det og placere dit garn jævnt fordelt i dit fad/gryde/på dit plastikunderlag.

Tag noget vand og dup det på dit garn, så det bliver let vådt (det må ikke søbe/løbe ud).

Find dit farvepulver frem sammen med en gaffel og drys lidt farvepulver på dit garn, så det laver små "pletter".

Når du er færdig med at drysse farvepulver på dit garn, kan du pakke det ind i din plastik/sætte fadet/gryden i en tillukket plastikpose.

Lad dit garn trække farve i 24-72 timer. – Når dit garn er tørt, er farveprocessen stoppet og garnet trækker ikke længere farve til sig.

Skyl herefter dit garn i **varmt** vand og hæng det til tørre.

Mit garn smitter af/bløder – løsningsforslag:

Ved farvning af bomuld/plantefibre, vil du altid kunne skylle overskudsfarve ud efter farvningen. Skylleprocessen kan være lang.

- Husk at bruge varmt vand til at skylle i, da det hjælper med at binde farverne i garnet.
- Vask altid dine plantefibre for sig selv, de første gange, du vasker det i vaskemaskinen. – brug evt. en skumklud som farveopsamler.
- Du kan tilføje en smule eddike ved de første vask i vaskemaskine, da det hjælper med at lukke farven inde i fibre.

Sikkerhed

Brug støvmaske, handsker og øjenbeskyttelse.

Farverne må ikke spises/indåndes. Hvis du kommer til at sluge eller indånde farvepulveret, skyl grundigt med vand. Ved vejrtrækningsbesvær eller andre symptomer, kontakt lægen øjeblikkeligt.

Hvis du får farvepulver i øjnene, skyl grundigt – fjern kontaktlinser o.l.. og skyl grundigt igen. Fortsæt sådan til du er sikker på at have fået alt skyllet ud. Ved irritation i øjet, kontakt lægen for at få det tjekket.

Brug for hjælp?

Du kan altid kontakte mig via min hjemmeside: www.sekin.dk eller på mail: info@sekin.dk

Jeg svarer altid gerne på spørgsmål ☺